

**Міністерство освіти і науки України
Центральноукраїнський національний технічний університет**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

проф. Володимир КРОПІВНИЙ

«31» серпня 2021 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПІДГОТОВКУ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА
ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК У
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою ЦНТУ

Протокол № 11

від «31» серпня 2021 р.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ЦНТУ здійснюється:

- в аспірантурі зі очною (денною) або заочною формою навчання
- поза аспірантурою для осіб, які професійно проводять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи у відповідному вищому навчальному закладі (науковій установі).

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- в докторантурі ЦНТУ за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнення до захисту.

Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав ЦНТУ на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

Координацію діяльності структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук проводить відділ аспірантури.

Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом та ЦНТУ укладається договір.

Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Правил прийому до аспірантури та докторантури в ЦНТУ.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить 4 роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – 2 роки.

Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми ЦНТУ за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою ЦНТУ протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до ЦНТУ. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою ЦНТУ для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають

наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, захистити дисертацію.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових. Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою ЦНТУ протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Освітньо-наукова програма аспірантури ЦНТУ має включати не менше чотирьох складових, що передбачає набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань зі спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних компетенцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менше як 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного науково дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання у певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого є оригінальним внеском у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднення у відповідних публікаціях. Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Атестація здобувачів вищої освіти доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Особи, які професійно проводять наукову, науково-технічну або науково-

педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в ЦНТУ без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці. Такі особи прикріплюються строком до п'яти років до відповідної кафедри ЦНТУ, що провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури ЦНТУ згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій Вченій раді.

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В АСПІРАНТУРІ ТА ДОКТОРАНТУРІ ЦНТУ

Особи, які навчаються в аспірантурі та докторантурі ЦНТУ, мають право на:

- вибір форми навчання під час вступу до університету;
- безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;
- трудову діяльність у позанавчальний час;
- додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством (для осіб, які поєднують роботу з навчанням);
- безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами університету;
- безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами);
- користування виробничою, культурно-освітньою, побутовою, оздоровчою базами університету у порядку, передбаченому статутом ЦНТУ.

Вступні випробування для осіб, які вступають на основі ступеня магістра (спеціаліста) починаються до затверджених Правилами прийому відповідного календарного періоду.

Список вступників, рекомендованих до зарахування на місця державного замовлення, оголошується в терміни, які визначені Правилами прийому.

Вступні випробування до аспірантури складаються з:

1. вступного іспиту із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освітимагістра з відповідної спеціальності).
2. Додатковий вступний іспит призначається для осіб, які вступають для здобуття ступеня доктора філософії до аспірантури на основі диплому магістра (спеціаліста) з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі. Рішення про необхідність призначення додаткового вступного іспиту приймає предметна комісія зі спеціальності.

Додаткові вступні випробування передують вступним іспитам з іноземної мови та спеціальності.

Оцінювання додаткових вступних випробувань відбувається за

двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до наступного вступного іспиту і позбавляється права брати участь у конкурсі.

3. Вступного іспиту з іноземної мови в обов'язі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови дійсним сертифікатом текстів TOEFL, або International English Language System, або сертифікатом Cambridge Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови.

Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

Послідовні складання вступних іспитів до аспірантури наступна:

- додаткове вступне випробування (в разі необхідності);
- іспит з іноземної мови;
- іспит зі спеціальності.

Особам допущеним до вступних іспитів до аспірантури, надається відпустка для підготовки і складання іспитів згідно з чинним законодавством України.

Для проведення вступних випробувань на основі здобутого ступеня магістра (спеціаліста) створюються предметні комісії.

Результати вступних випробувань дійсні протягом одного календарного року. Перескладання вступних випробувань не допускається

Зарахування до аспірантури – відповідно до затверджених Правил прийому.

Нормативний строк підготовки в аспірантурі становить 4 роки.

Проректор з наукової роботи

Олександр ЛЕВЧЕНКО